

og jeg vil derfor for min Deel aldrig være med at tilsende det andet Thing et Lovudkast, om hvilket jeg forudsætter, at det ikke kan faae Tid til at gjøre det til Lov, med Opfordring om til en vis Grad at behandle det; thi der kan ikke paa den Maade fremkomme noget virkelig sandt Resultat. De besluttende parlamentariske Forsamlinger kunne kun give Bidrag til Opklaringen gennem deres Afstemninger ved at forkaste eller antage, eller, som jeg foreslaaer, ved bestemt at erklære, hvorfor de i dette Dødsblik hverken antage eller forkaste, og hvorledes de derved stille Sagen. Jeg troer derfor at burde opfordre Thinget til en saadan Beslutning, ved at stemme for den motiverede Dagsorden, som jeg har foreslaaet.

Ordføreren: Uagtet min høitærede Collega allerede ved Sagens første Behandling har forberedt Thinget paa den Stilling, han agtede at indtage til Sagen, maa jeg tilstaae, at den Maade, hvorpaa denne Stilling har udviklet sig, har været mig og, jeg troer, flere noget paasaldende. Hvad han yttrede ved den første Forhandling i denne Retning (Landsthingstidenden Sp. 307), var det: „Jeg har intet Haab om, at der i dette Dødsblik kan tilveiebringes en Kirkeforsatning; jeg har intet Ønske om, at Rigsdagen denne Gang eller meget snart skulde sætte sig i Virksomhed for at tilveiebringe en Kirkeforsatning.“ Der er allerede her en betydelig Forskiel, imellem ikke at have Haab om, at en Kirkeforsatning kan tilveiebringes, og ikke at have Ønske om, at man skal arbejde paa samme (Madvig: Meget snart!). Der er fremdeles betydelig Forskiel imellem ikke at ønske, at en Kirkeforsatning nu skal tilveiebringes, og udtrykkelig og bestemt at ønske, at den ikke maa blive tilveiebragt; og der er endelig Forskiel imellem at ønske, at Sagen ikke maa gaa videre, og at stille et bestemt Andragende til Sagens Standshing. Der er endnu en

anden Forskiel, som jeg vil bede bemærket: Forskjellen mellem det Lovforslag, som først her blev fremlagt, og det Lovforslag, som nu foreligger. Der er blandt Andet den Forskiel, at dette Lovforslag, saaledes som det foreligger, er med ganske saa Forandringer det selvsamme, som den ærede Landsthingsmand for ikke lang Tid siden — det er paa sjerde Aar — har gjort til sit, ja ikke alene gjort til sit, men dengang har forsøgt med stor Ænget og Bedholdenhed, — og, hvad jeg atter beder bemærket, forsøgt imod en Opposition, ganske ligeartet med den, der nu reiser sig. Thi det maa erindres, at Alt, hvad der i Kirkecommissjonen kunde henregnes til det biskoppelige Element, satte sig paa det Stærkste imod dette Forslag og androg paa et Kirkeraad, bestaaende udelukkende af Biskopperne eller muliggen med en ringe Tilforordnelse.

Der er oftere i disse Forhandlinger blevet vist tilbage til denne Kirkecommissjon og dens Forhandlinger. Jeg kan ikke undlade, med den høitærede Formands Tilladelse, at udhøve af samme en Erklæring, hvori Majoriteten af Kirkecommissjonen dengang forenede sig. Af denne Majoritet vare den høitærede Cultusminister og min høitærede Nabo (Madvig) Medlemmer. Det hedder der saaledes: „Imod denne stærkt paaberaabte UbetimelighedsGrundtræder, efter vor Overveisning med ulige stærkere Vægt, — ikke et Betimeligheds-, men et aldeles afgjørende, bydende Nødvendigheds-Hensyn. Var et saadant ikke tilstede, vare Forholdene af roligere, mindre opfordrende og udfordrende Art, da vilde Sagen stille sig endeel anderledes. Men, saalænge som den nærværende Tilstand af Tingene vedbliver, vil der for den danske Folkekirke kun være Valg imellem at lade Lovgivningen, endog i rene kirkelige Anliggender, fremdeles foregaae igjennem Rigsdagen, uden nogen forfatningsmæssig Medvirken fra Kirkens Side, eller at lade det kirkelige Lovgivningsarbejde fremdeles hvile